

PRIVREDNA KOMORA SRBIJE
CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SERBIA

11. Regionalna konferencija EnE15-ENV.net "Životna sredina ka Evropi"

**STANDARDI SERIJE ISO 14000 –
STANJE U SRBIJI I MEĐUNARODNI
TRENDLOVI RAZVOJA**

**mr Dušan Stokić, Privredna komora Srbije
Marina Donić, Institut za standardizaciju Srbije**

Privredna komora Srbije, Beograd, 5. jun 2015.

UVODNE NAPOMENE

Šta je STANDARD?

- Dokument koji se dobrovoljno primenjuje
- Rezultat konsenzusa zainteresovanih strana koje učestvuju u izradi standarda
- Zabeležena najbolja praksa pretočena u smernice i uputstva
- Namjenjen je za opštu i ponovljivu upotrebu

Čime se bave standardi:

- prate razvoj tehnologije i inovacija,
  - najavljuju savremenije načine komunikacije
  - predviđaju trendove razvoja u narednih nekoliko godina.
  - razvojem i primenom standarda za proizvode, procese, sisteme menadžmenta
- standardi se, zapravo, bave **KVALITETOM ŽIVOTA.**

11. Regionalna konferencija EnE15-ENV.net "Životna sredina ka Evropi"

PRIVREDNA KOMORA SRBIJE
CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SERBIA

HIJERARHIJA

11. Regionalna konferencija EnE15-ENV.net "Životna sredina ka Evropi"

PRIMENA STANDARDA

MOTIVI?

- zahtevi tržišta i/ili potrošača,
- zahtevi partnera,
- uslovi tendera,
- poboljšanje performansi poslovanja ili
- spoznaja rukovodstva kompanije za potrebom uređenja sistema menadžmenta

KORISTI?

- PRIVREDA - međunarodni konsenzus o stanju razvijenosti tehnike i izvor znanja,
- POTROŠAČI - usaglašenost proizvoda i usluga sa standardima garancija je kvaliteta, bezbednosti i pouzdanosti
- DRŽAVNI ORGANI - standardi predstavljaju tehničku osnovu za legislativu iz oblasti zdravlja, bezbednosti i zaštite životne sredine

11. Regionalna konferencija EnE15-ENV.net "Životna sredina ka Evropi"

PRIVREDNA KOMORA SRBIJE
CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SERBIA

ISO, IEC.....CEN/CENELEC, ETSI

MEĐUNARODNI STANDARDI – WTO PRINCIPI

REGIONALNI/EVROPSKI STANDARDI

NACIONALNI STANDARDI

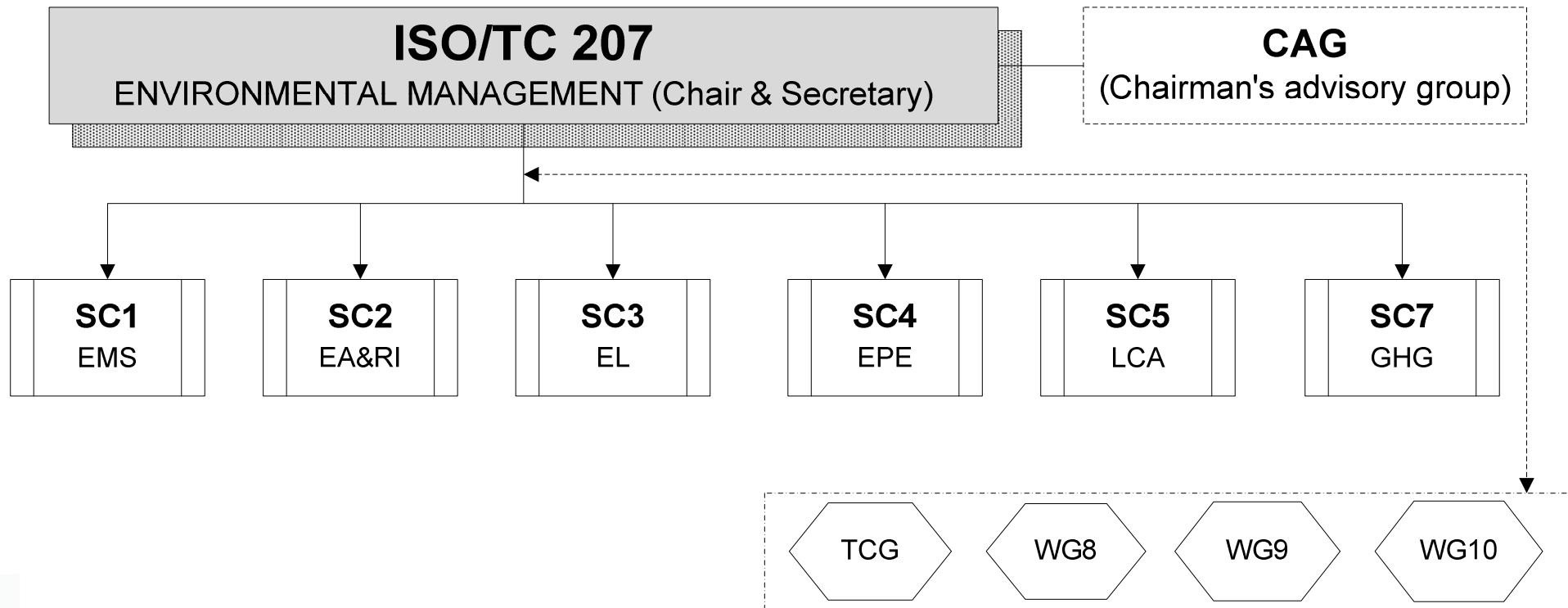
11. Regionalna konferencija EnE15-ENV.net "Životna sredina ka Evropi"

PRIVREDNA KOMORA SRBIJE
CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SERBIA

TEHNIČKI KOMITET TC 207

11. Regionalna konferencija EnE15-ENV.net "Životna sredina ka Evropi"

Privredna komora Srbije, 5. jun 2015.

SERIJA STANDARDA ISO 14000

Čime se bavi?

ISO 14000 obuhvata 34 standarda koji se bave važnim pitanjima kao što su:

- sistem menadžmenta,
- analiza životnog ciklusa proizvoda,
- „ekološko“ označavanje,
- procena učinka u zaštiti životne sredine, ali i
- pitanja gasova staklene bašte, ugljeničnog otiska.....

Ekonomске koristi:

1) smanjenje upotrebe sirovina/resursa, 2) smanjenje potrošnje energije, 3) poboljšanje efikasnosti procesa, 4) smanjenje količine stvorenog otpada i troškova njegovog odlaganja i 5) veća upotreba obnovljivih resursa/izvora energije

11. Regionalna konferencija EnE15-ENV.net “Životna sredina ka Evropi”

STANDARD ISO 14001

- najrasprostranjeniji
- jedini standard po kome se vrši sertifikacija
- oko 250.000 sertifikata (ISO, 2013.)
- najzastupljenije industrije: građevinska, proizvodnja i prerada metala, proizvodnja EE
- Kina, Italija, Japan,.....Srbija (762)

Revizija standarda ISO 14001:

- Tehnološke promene (“hvatanje koraka”)
- Lakša primena različitih sistema menadžmenta
- Nekonzistentna struktura, različita terminologija, neusaglašeni zahtevi
- Potreba za jedinstvenim/zajedničkim formatom standarda

11. Regionalna konferencija EnE15-ENV.net “Životna sredina ka Evropi”

NACIONALNA KOMISIJA KS A207

Ko su članovi, kako radi, na kojim standardima?

- 2012.g. obnovljen rad Komisije – novi saziv
- Zainteresovane strane: privreda, naučni instituti, fakulteti, državna uprava, poslovna udruženja, konsultantske kuće, stručne asocijacije, sertifikaciona tela
- naSRPS ISO Guide 64, Uputstvo koje se bavi pitanjima životne sredine u standardima za proizvode
- pnaSRPS ISO 14065, Gasovi staklene bašte - Zahtevi za verifikaciona i validaciona tela za gasove staklene bašte
- pnaSRRPS ISO 14031, Menadžment životnom sredinom - Vrednovanje performanse životne sredine – Smernice
- priprema ISO 14046:2014, Menadžment životnom sredinom - Vodeni otisak - Principi, zahtevi i uputstva, kao i ISO 14001:2015, Sistemi menadžmenta životnom sredinom - Zahtevi sa uputstvom za primenu

PRIORITETI I PERSPEKTIVE RAZVOJA ISO 14000 SERIJE STANDARDA

Šta se trenutno radi u ISO/TC207?

- ISO/DIS 14001 - Sistemi menadžmenta životnom sredinom - Zahtevi sa uputstvom za primenu
- ISO/DIS 14004 - Sistemi menadžm. životnom sredinom - Opšte smernice za principe, sisteme i tehnike podrške
- ISO/CD 14055-1 – Menadžment zaštitom životne sredine - Smernice za uspostavljanje dobre prakse u borbi protiv degradacije zemljišta i desertifikacije - Deo 1: Smernice i opšti okvir

11. Regionalna konferencija EnE15-ENV.net "Životna sredina ka Evropi"

PRIORITETI I PERSPEKTIVE RAZVOJA ISO 14000 SERIJE STANDARDA

Šta se trenutno radi u ISO/TC207?

- ISO/ AWI TR 14055-2, Menadžment zaštitom životne sredine - Smernice za uspostavljanje dobre prakse u borbi protiv degradacije zemljišta i desertifikacije - Deo 1: Studije slučaja
- ISO/FDIS 14021 - Oznake i deklaracije o zaštiti životne sredine — Samodeklarišuće tvrdnje o zaštiti životne sredine (označavanje koje se odnosi na zaštitu životne sredine tipa II)
- ISO/DIS 14034 - Menadžment zaštitom životne sredine – Verifikacija tehnologija zaštite životne sredine (ETV)

11. Regionalna konferencija EnE15-ENV.net "Životna sredina ka Evropi"

POGLED U BUDUĆNOST

Zaključak

■ ekonomске i ekološke koristi

- smanjenje količine otpada, smanjenje troškova nabavke, povećanje produktivnosti, doprinos standarda bruto dobiti – do 5% godišnjeg prihoda od prodaje (ISO studija),
- proširivanje mreže isporučilaca, smanjenje rizika pri plasmanu novih proizvoda na tržište, ulazak na nova tržišta

■ „zrelije“ organizacije primenu standarda vide kao alat za podizanje sopstvene konkurentnosti i održivo poslovanje

- ključna pitanja: globalne klimatske promene, gasovi staklene bašte, životni ciklus proizvoda, energetska i sirovinska efikasnost, kroz uputstva, smernice i tehničke specifikacije za dugoročno uspešno poslovanje!

11. Regionalna konferencija EnE15-ENV.net “Životna sredina ka Evropi”

PRIVREDNA KOMORA SRBIJE

CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SERBIA

www.pks.rs

